

УДК 354:328.185

DOI: 10.31673/2786-7412.2025.025796

Андрій ЛЮБЧЕНКО

кандидат наук з державного управління,
докторант кафедри публічного управління та адміністрування
Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій, м. Київ
ORCID ID: 0009-0004-0246-7795
e-mail: andreylubchenko@gmail.com

Andrii LYUBCHENKO

PhD in Public Administration,
Doctoral Student of the Department of Public Administration
State University of Information and Communication Technologies, Kyiv,
ORCID ID: 0009-0004-0246-7795
e-mail: andreylubchenko@gmail.com

**МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА
ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
(частина 2)**

**INTERNATIONAL INFORMATION POLICY
AS AN OBJECT OF PUBLIC ADMINISTRATION
(part 2)**

Анотація. У статті продовжується дослідження міжнародної інформаційної політики України як об'єкту державного управління.

Особливо проблема підвищення ефективності міжнародної інформаційної політики України набуває актуальності в умовах широкомасштабної російської агресії, в ході якої ворог застосовує проти України великий спектр засобів спеціальних інформаційних та інформаційно-психологічних операцій. Відтак Україні необхідно сформулювати нове теоретичне підґрунтя і практичну систему державно-управлінських засобів, щодо просування власних національних інтересів на світовій інформаційній арені. Пріоритетним завданням у цьому напрямі є розроблення й наукове обґрунтування теоретико-методологічних засад формування та реалізації міжнародної інформаційної політики України в умовах цифрової трансформації.

Однією із складових у дослідженні міжнародної інформаційної політики відіграє категорія «дипломатія», дипломатична служба. В науковому обігу знаходимо різні назви та визначення дипломатії: це і цифрова дипломатія, і, електронна дипломатія, і, дипломатична служба тощо. Всі ці поняття безперечно пов'язані з державним управлінням в сфері міжнародної інформаційної політики України, визначають стратегічний курс, а також політичні і державні завдання у інформаційно-аналітичних, організаційно-управлінських сферах.

В ХХІ столітті, з розвитком інформаційно – комунікаційних технологій настає ера цифрових технологій, підвищення ролі соціальних мереж, які сьогодні є альтернативою традиційним засобам комунікації для отримання, поширення та

обміну інформації. У сучасних реаліях глобального розвитку інформаційного суспільства теоретико-методологічні засади (категорії, закономірності, принципи, методи, концепції, моделі, системи) формування та реалізації міжнародної інформаційної політики України в умовах цифрових трансформацій проблеми з очевидністю стають предметом наукового дослідження, результатом якого є численні праці багатьох зарубіжних та й вітчизняних науковців. Ця проблема лишається актуальною для подальших досліджень, зокрема й тому, що цифрова трансформація держави є невід'ємною частиною більш загального процесу цифрової трансформації суспільства в цілому, який обумовлений незліченною досі кількістю об'єктивних і суб'єктивних детермінант.

Ключові слова: механізми державного управління, міжнародна інформаційна політика, міжнародна політика, національні інтереси, дипломатія, дипломатична служба.

Abstract. *The article continues the study of the international information policy of Ukraine as an object of state administration.*

The problem of increasing the effectiveness of the international information policy of Ukraine is especially relevant in the context of large-scale Russian aggression, during which the enemy uses a wide range of means of special information and information-psychological operations against Ukraine. Therefore, Ukraine needs to form a new theoretical basis and a practical system of state-administrative means to promote its own national interests in the world information arena. The priority task in this direction is the development and scientific substantiation of the theoretical and methodological principles of the formation and implementation of the international information policy of Ukraine in the context of digital transformation.

One of the components in the study of international information policy is the category of «diplomacy», diplomatic service. In scientific circulation we find various names and definitions of diplomacy: this is digital diplomacy, and, electronic diplomacy, and, diplomatic service, etc. All these concepts are undoubtedly related to public administration in the field of international information policy of Ukraine, determine the strategic course, as well as political and state tasks in the information-analytical, organizational and managerial spheres.

In the 21st century, with the development of information and communication technologies, the era of digital technologies is coming, the role of social networks is increasing, which today are an alternative to traditional means of communication for receiving, distributing and exchanging information. In the modern realities of the global development of the information society, the theoretical and methodological foundations (categories, patterns, principles, methods, concepts, models, systems) of the formation and implementation of Ukraine's international information policy in the context of digital transformations are clearly becoming the subject of scientific research, the result of which are numerous works by many foreign and domestic scientists. This problem remains relevant for further research, in particular because the digital transformation of the state is an integral part of the more general process of the digital transformation of society as a whole, which is determined by an innumerable number of objective and subjective determinants.

Key words: *mechanisms of public administration, international information policy, international politics, national interests, diplomacy, diplomatic service.*

Постановка проблеми. Перспективи розвитку української держави, її інтеграція у європейський простір, вимагають глибокого та всебічного аналізу міжнародної інформаційної політики, яка потребує наразі модернізації на всіх її рівнях, зокрема й у галузі державного управління. За цих умов основним завданням держави є розробка та реалізація інформаційних стратегій в її міжнародній політиці, яка має бути націлена на реалізацію позитивного іміджу країни та запобігання негативним впливам на функціонування держави.

В першій частині статті, яка була презентована у попередньому номері фахового видання «Публічно-управлінські та цифрові практики» (див. Вип. 1(4), 2025 р.), основний акцент був зорієнтований на саме понятті «державне управління в сфері міжнародної інформаційної політики України», механізмах державного управління у зовнішній інформаційній політиці та міжнародних відносинах.

Потрібно відзначити, що вітчизняна державно-управлінська наука практично позначена відсутністю спеціальних досліджень, її категоріального апарату у цій сфері, котрі б повною мірою розкривали питання механізмів здійснення зовнішньої інформаційної політики української держави. Дану проблематику піднімають дослідники «теорії міжнародних відносин», «правознавства», «соціології». Останнім часом дослідження в цій сфері стали цікавими і дослідникам з питань «державного управління», адже, вся міжнародна політика, як і її складова інформаційна політика, в своїй основі є політико-управлінськими відносинами. Саме тому, в цій статті продовжимо наукові розвідки, щодо формування категоріального апарату механізмів державного управління міжнародною інформаційною політикою України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У працях вітчизняних дослідників детально аналізуються різноманітні загальнотеоретичні аспекти проблематики інформаційного суспільства, розвитку інформаційного простору та інформаційної політики. Серед найбільш вагомих наукових досліджень в цій сфері виділимо наступні: В. Ф. Калуга, у своєму навчальному посібнику «Міжнародна інформація у професійній діяльності» визначив свій підхід до міжнародній інформаційної політики як автономному феномену буття людства, якому до певної міри притаманний фактор непередбачуваності [7]. Важливим для дослідження здобувача стала монографія А. Пазюка «Міжнародне інформаційне право: теорія і практика», в якій автор наголосив на тому, що наднаціональний характер суспільних відносин, опосередкованих використанням ІКТ і, насамперед Інтернету, зумовив потребу міжнародно-правового регулювання інформаційних відносин на глобальному рівні [10]. В монографії «Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах», яку представив колектив авторів на чолі з Є. Макаренком та М. Ожеваном [8] досліджено теоретичні і прикладні аспекти стратегічного партнерства, аналізу співробітництва ключових суб'єктів у різних сферах міжнародної інформаційної взаємодії, а також визначенню особливостей зовнішньої політики країн у сучасній системі міжнародних відносин. В. Резніков в монографії «Державна політика у сфері європейської інтеграції України: теорія, методологія, практика» [12] дійшов висновку, що підвищення результативності державної політики у сфері європейської інтеграції України, як важливої складової забезпечення національної безпеки, сприятиме зниженню існуючих ризиків у всіх сферах суспільного життя. У дисертації С. Шустенко «Інформаційна політика Ради Європи у сучасних міжнародних відносинах: функціональний та інституційний вимір» [18], проведено комплексний науковий аналіз проблеми особливостей

інформаційної політики Ради Європи в умовах стрімких інформаційно-комунікаційних трансформацій. Стратегічним напрямком співпраці України та Ради Європи в сфері інформаційної політики визнано: прогрес європейської інтеграції; захист і розширення прав людини, вільний обіг інформації ідей і поглядів; плюралізм і різноманітність ЗМІ та нових комунікаційних послуг тощо.

В багатьох наукових працях з державного управління знаходимо посилення на необхідність захисту інформаційного суверенітету; збереження духовних і культурних цінностей українського народу; розвиток його національної самоідентичності як повноправного учасника життєдіяльності європейської та міжнародної спільноти. Нажаль, роль державного управління в процесі становлення та розвитку міжнародної інформаційної політики ще не знайшло свого достойного місця в сфері інтересів науковців та й держави в цілому.

Мета статті – продовжити розроблення та наукове обґрунтування категоріального апарату державно-управлінських засад формування та механізмів реалізації міжнародної інформаційної політики України в умовах цифрової трансформації.

Виклад основного матеріалу. Складність і багатоаспектність державного управління вимагають дослідження явищ у їх сукупності, у взаємозумовленості. Тому система державного управління розглядається не як ізольоване явище, а як сукупність взаємозалежних елементів, у рамках якої кожному елементу належать чітко визначені місце і функція.

Сучасна наука досліджує моделі управління з п'яти основних позицій [4].

По-перше, вона розглядає їх концептуальний зміст, категорійний апарат, функціональні можливості. У цьому плані модель управління являє собою відображення істотного змісту методів, прийомів, теорій, що застосовуються в практиці управління державою.

По-друге, наука виявляє детермінованість моделей умовами, що складаються в суспільстві і державі. Моделі істотно залежать від рівня цивілізованості суспільства, його соціально-економічного і духовного розвитку. Найчастіше вони формуються в критичні періоди розвитку суспільства, коли загострюється потреба в реалізації інтересів тих або інших соціальних і елітних груп. Закономірним є те, що періоди кардинальних відновлень держави, як правило, супроводжуються пошуків моделі відновлення державного управління.

По-третє, наука осмислює практику їх реалізації, сприйняття населенням, керівниками, труднощі і перешкоди освоєння. Досвід показує, що модель ніколи не виникає відразу й у завершеній формі. Звичайно вона з'являється своїми окремими складовими в практиці окремих найбільш успішних суб'єктів управління, потім узагальнюється теоретиками й одержує значне поширення.

По-четверте, наука проводить порівняльний аналіз позитивних і негативних характеристик моделі. Кожна модель має своє співвідношення переваг і недоліків, що виявляють себе у відповідних умовах. Їхнє знання дає змогу не лише підвищувати ефективність управління, а й забезпечувати позитивний розвиток самої моделі.

По-п'яте, наука досліджує наслідки від застосування тієї або іншої моделі: підвищення ефективності управління, регулюванні суспільних процесів, рівня задоволення соціально - економічних і духовних запитів людей.

Особливе місце в методології дослідження визначеного проблемного поля приділяється як загальнонауковим, так і спеціальним методам, зокрема: діалектичному, системному, гіпотетико-дедуктивному, структурно-функціональному, історіографічному, прогностичному, порівняльному (порівняльно-історичний, порівняльно-політичний) та іншим методам.

Моніторинг і вимірювання – в епоху цифрових трансформацій, держава повинна постійно оцінювати процес і вимірювати показники, щоб переконатися, що вони досягають цілей. Крім того, регулярний моніторинг може допомогти виявити потенційні проблеми та швидко їх вирішити. Оцінювання державної міжнародної політики в інформаційній сфері є основою для прийняття рішень та належного планування, для ефективного використання бюджетних коштів, підзвітності органів державної влади перед органами вищого рівня та громадськістю; оцінювання забезпечує належну реалізацію державної політики або програми, створює передумови для удосконалення державної політики, програми, роботи органу державного управління, в нашому випадку міністерства закордонних справ, мотивує державних службовців.

За визначенням Методичних рекомендацій ЄС з моніторингу, моніторинг – це системний та постійний збір інформації, аналіз та використання цієї інформації з метою управління та прийняття рішень. Мета моніторингу – ефективна та результативна дія проекту (of an operation) [16, с. 15]. Моніторинг – це ключовий інструмент управління.

Так, наприклад, моніторинг рейтингових показників міжнародних агентств надає можливість державі розробити таку міжнародну інформаційну політику, яка б надала можливість змінити в інформаційному просторі імідж України, сформулювати ефективну зовнішню політику і що важливо націлити суспільство на виконання пріоритетних завдань, які стоять перед нашою країною.

Формування позитивного іміджу держави, шляхом міжнародного інформаційного просування її концептуальних наративів, значною мірою сприяє зміцненню її міжнародного авторитету, забезпеченню її національних інтересів на міжнародній арені, розвитку економічних та інших зв'язків із зарубіжними партнерами.

Водночас, інформація, як ефективний засіб впливу на колективну свідомість, стає не лише потужною рушійною силою суспільного прогресу, а й зброєю в інформаційних війнах, викликаних глобальною конкуренцією національних держав. Тому, успішне протидія деструктивним впливам спеціальних інформаційних операцій також вимагає застосування ефективних, подекуди інноваційних, інструментів міжнародної інформаційної політики.

Склад елементів та порядок функціонування механізмів державного управління визначається метою, засобами впливу на об'єкт, зв'язками між елементами системи, наявністю ресурсів та можливостей конкретної ситуації. Обов'язковими складовими є: цілі, принципи, функції, методи, інформація, технологія та технічні засоби. Залежно від засобів, які використовуються у конкретних механізмах державного управління, вони можуть бути політичними, економічними, соціальними, організаційними та правовими, а також комплексними відповідно до основних сфер суспільної діяльності»[6, с. 421].

Як бачимо, на сьогоднішній день поняття «механізми державного управління» загалом визначаються, і ми підтримуємо цю точку зору, як практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади

впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей, послідовна реалізація дій, які базуються на основоположних принципах, цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних їй форм і методів управління. Механізми державного управління мають проблемний вимір – за їхньою допомогою держава вирішує ту чи іншу проблему суспільного розвитку.

В цьому аспекті важливою особливістю у формуванні механізмів державного управління в міжнародній інформаційній політиці виступає категорія «національний інтерес». Категорія «національний інтерес» напряму пов'язана з поняттям «міжнародна інформаційна політика». Національний інтерес – це, по суті, інтегральне вираження інтересів усіх членів суспільства, який реалізується через політико-управлінську систему та поєднує інтереси кожної людини, а також інтереси національних, соціальних, політичних груп з інтересами держави.

Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України», «національні інтереси України визначаються як життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян» [11].

Зовнішньополітичний аспект національних інтересів передбачає збереження суверенітету й територіальної цілісності, а також визначення свого місця і ролі в певному геополітичному просторі, забезпечення стабільного існування, здатність вживати необхідні та адекватні заходи за наявності внутрішніх чи зовнішніх загроз.

Відправною точкою зарубіжної політики будь-якої країни має бути концепція національних інтересів, як уважає Г. Моргентау [9], – це універсальний закон, зовнішньої політики держав, а отже, моральною є лише та політика, яка відповідає вимогам національного інтересу.

Кожна держава, функціонуючи як учасник міжнародних відносин та повноправний член світового товариства, вибудовує власну модель реалізації державницьких функцій, напрямів свого розвитку, плани та перспективи, оперуючи при цьому власними ідеалами та інтересами, які опосередковуються як правовими нормами, так і нормами моралі.

Тому, національними інтересами України в міжнародній інформаційній політиці України має стати:

- œ захист українського суспільства від агресивного впливу деструктивної пропаганди, передусім з боку Російської Федерації;
- œ захист українського суспільства від агресивного інформаційного впливу Російської Федерації, спрямованого на пропаганду війни, розпалювання національної і релігійної ворожнечі, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України;
- œ зміцнення інформаційних зв'язків з українською діаспорою, сприяння збереженню її етнокультурної ідентичності;
- œ створення з урахуванням норм міжнародного права державно-управлінських механізмів захисту від негативних зовнішніх інформаційно-психологічних впливів, передусім пропаганди;

сз формування позитивного іміджу України у світі, донесення оперативної, достовірної і об'єктивної інформації про події в Україні до міжнародної спільноти.

Як уже наголошувалося в попередній статті, формування державно-управлінських механізмів міжнародної інформаційної політики України напряму пов'язаний з аналізом таких складних сфер, як зовнішня політика, міжнародне право і міжнародні відносини. «Процеси, які нині мають місце у сфері міжнародних відносин та формування зовнішньої політики держави, характеризуються значним розмаїттям та складністю, невизначеністю та неперервністю», справедливо відзначають О. Дурман та М. Дурман, «...саме тому від продуманих, чітко обґрунтованих механізмів державного управління та відповідних їм інструментів, що розроблені та застосовуються з урахуванням системного підходу та останніх теоретичних та практичних доробок, залежить не тільки реалізація зовнішньої політики, але й раціональне використання доступних ресурсів у разі формування рішень та дій у міжнародних відносинах» [5, с. 14].

Визначаючи особливості зовнішньої політики та міжнародних відносин Р. Арон порівнює їх зі спортом, підкреслюючи, що, наприклад, «порівняно з футболом, зовнішня політика є ще більш невизначеною. Мета дійових осіб тут не така проста, як забивання голу. Правила дипломатичної гри не розписані в усіх деталях, і будь-який гравець порушує їх, коли знаходить у цьому свою вигоду. Немає судді, і навіть коли якась сукупність дійових осіб претендує на суддівство (ООН), національні дійові особи не підкоряються рішенням цього колективного арбітра, ступінь неупередженості якого, на теперішній час, залишає привід («м'яко кажучи» – А.Л.) для дискусій. Якщо суперництво націй дійсно нагадує який-небудь вид спорту, то таким видом занадто часто є боротьба без правил – кетч...» [1].

Тому, вважає Р. Арон, міжнародні відносини – це «передгромадянський» або «природний» стан суспільства (у гоббсівському розумінні – «війна всіх проти всіх»). У сфері міжнародних відносин панує плюралізм суверенітетів, тому тут немає монополії на примус і насильство, і кожен учасник міжнародних відносин змушений виходити у своїй поведінці багато в чому з непередбачуваної поведінки інших учасників. З такої дефініції міжнародних відносин випливає висновок, що саме вони являють собою те середовище, де реалізуються принципи міжнародної політики. Отже, стверджує відомий французький соціолог Р. Арон [9], «міжнародні відносини – це відносини між політичними одиницями, зміст яких становлять відносини між державами власне міжнародні відносини»

Міжнародна політика – термін, який у науковій та науково-популярній літературі сьогодні вживається у трьох основних значеннях: 1) сукупність політичних, економічних, ідеологічних та інших зв'язків і взаємовідносин між головними учасниками (державами, міжнародними організаціями, ТНК тощо), що діють на міжнародній арені (визначення близьке до розуміння змісту поняття міжнародні відносини); 2) діяльність великих держав та наддержав щодо встановлення та підтримання свого світового лідерства або панування (стосується здебільшого терміна «світова політика»); 3) сукупна цілеспрямована діяльність міжнародних акторів у сфері регулювання міжнародних відносин з метою реалізації їхніх інтересів і цілей та створення й підтримання сприятливого для них міжнародного (світового) порядку [10].

Сучасні міжнародні відносини безпосередньо пов'язані зі світовим політичним процесом та включає в себе міжнародну політику, яку можна

визначити як політику міжнародних акторів у сфері регулювання міжнародних відносин, яка є окремим видом людської діяльності. Головна мета міжнародної політики – реалізація інтересів міжнародних акторів, забезпечення створення сприятливого міжнародного порядку, тобто певних правил та механізмів налагоджування й урегулювання міжнародних відносин відповідно до своїх інтересів.

У ХХІ столітті, з розвитком інформаційно - комунікаційних технологій настає ера цифрових технологій, підвищення ролі соціальних мереж, які сьогодні є альтернативою традиційним засобам комунікації для отримання, поширення та обміну інформації.

Однією із складових у дослідженні міжнародної інформаційної політики відіграють категорії «дипломатія», «дипломатична служба». В науковому обігу знаходимо різні назви та визначення дипломатії: це і «цифрова дипломатія», і, «електронна дипломатія», «кібердипломатія» і, дипломатична служба тощо. Всі ці поняття безперечно пов'язані з державним управлінням в сфері міжнародної інформаційної політики України, визначають стратегічний курс, а також політичні і державні завдання у інформаційно-аналітичних, організаційно-управлінських сферах.

Важливу роль у системі міжнародної інформаційної політики держави відіграє дипломатія (від фр. *Diplomatie* і від гр. *Diploma* – аркуш, документ згорнутий вдвічі) – сукупність прийомів і методів зовнішньої політики держав, за допомогою яких: а) реалізується зовнішньополітична програма конкретної держави; б) реалізуються статутні завдання і функції міжнародної організації; в) реалізуються на практиці норми міжнародного права.

Однією із складових частин дипломатії є публічна дипломатія, народна дипломатія.

Серед основних завдань публічної дипломатії, державне управління інформаційною політикою України має будуватися перш за все на комунікації з громадськістю іноземних держав з метою донесення певних політичних рішень держави, а також поширення демократичних цінностей, які сповідає український народ, сприяти позитивному іміджу України, покращення сприйняття країни за кордоном тощо. Відповідно, публічна дипломатія є важливим напрямом зовнішньої політики України та державно-управлінських відносин.

Вивченням значення публічної дипломатії займалися чи мало вітчизняних науковців. Наприклад, на думку В. Ціватого, публічна дипломатія – це інструмент довгострокової дії, який створює сприятливий клімат для зовнішньої політики і дипломатії. Він стверджує, що публічна дипломатія не замінює собою класичної дипломатії, а лише допомагає підготувати підґрунтя для проведення офіційних заходів на зовнішньополітичній арені [17, с. 39-48]. Своєю чергою, науковці Є. Макаренко та О. Кучмій стверджують, що публічна дипломатія охоплює вимір міжнародних відносин за рамками традиційної дипломатії [8]. А на думку С. Гуцал, сучасний розвиток у сфері міжнародних відносин України вимагає на багато складніших механізмів успішної реалізації зовнішньої політики через публічну дипломатію з метою посісти гідне місце на світовій арені. Через виклики, перед якими постала українська держава, ми маємо докорінно змінити підхід до реалізації публічної політики [3, с. 106-113].

Одним з головних структурних елементів державної влади та державного управління являється *дипломатична служба*, де надзвичайний професіоналізм

являється найважливішою взірцевою особливістю. Оскільки служба в дипломатичних установах являється досить специфічною сферою професійної діяльності, де основною своєю рисою даної роботи є [16, с. 421] є:

- 1) націленість на захист інтересів, гарантування безпеки суспільства та держави на міжнародній арені;
- 2) не порушувати та захищати законні права та свободи громадян країни за кордоном;
- 3) забезпечення невимушеної участі громадян у державних справах;
- 4) стратегічний курс на імплементацію владних повноважень, а також політичних і соціальних державних завдань, а саме: інформаційно-аналітичних, організаційно-управлінських, фінансово-господарських завдань;
- 5) імплементація управлінських функцій державно-політичного адміністрування;
- 6) формування відповідних умов для безпечного та гідного життя кожної людини.

Дипломатична служба відіграє важливу роль у формуванні зовнішньополітичного вектору, а саме, кардинального вдосконалення комунікації між державами, просування зовнішньополітичних інтересів, обмін інформацією, впровадження дієвої та більш ефективної міжнародної інформаційної політики держави. Все це є одним із ключових елементів у сфері державного управління.

Потрібно визначити, що соціальні мережі є важливою інформаційною нішею, завдяки якій вплив на суспільну думку стає все більшу гнучкість у діяльності дипломатичних представництв, а інформаційна політика все більш сприяє комунікації держав та зрозумілою для громадян інших країн.

В процесі дослідження, постало питання щодо становлення та розвитку нової системи знань - публічне управління та адміністрування, його взаємовідносини з наукою «державне управління» в міжнародному інформаційній політиці держави.

«Сучасні трансформаційні процеси, визначає Є. Таран, що відбуваються в Україні, та її шлях до європейського співтовариства зумовлюють необхідність перегляду ролі держави в суспільних відносинах. Модель державного управління, яка існувала за часів командно-адміністративної системи, не задовольняє потреб сучасного суспільства. Європейський напрям розвитку України визначає її перехід до європейської цивілізаційної моделі, а це складний шлях до політично організованого та відповідального суспільства, в якому поступово відбувається підвищення ділової активності та політичної участі громадян, забезпечення їхніх прав і свобод» [15, с. 33].

Підсумовуючи все вищесказані теоретичні засади щодо формування міжнародної інформаційної політики України слід, надати визначення поняттю «державно-управлінські засади міжнародної інформаційної політики України» та «публічно-управлінські засади міжнародної інформаційної політики».

Державно-управлінськими засади міжнародної інформаційної політики – є організуюча розпорядна діяльність державних установ та громадських організацій щодо впровадження державної політики в інформаційній сфері зовнішньополітичної діяльності.

Публічно-управлінські засади міжнародної інформаційної політики – це процес колективного вироблення та реалізації державних стратегічних рішень на основі механізмів консенсусу формування й узгодження політики та координації

дій ключових учасників – громадянського суспільства, громадських, мистецьких, волонтерських організацій, медіа, спілок українців закордоном, при посередництві України щодо впровадження ефективної зовнішньополітичної діяльності в сфері інформаційної політики.

Висновки та пропозиції. Аналіз базових категорій дослідження: «державне управління», «публічне управління», «механізми державного управління», «державна політика», «інформаційне суспільство», «інформаційна політика», «міжнародна інформація», «міжнародні відносини». «зовнішня політика», «дипломатія», «публічна дипломатія», «міжнародна інформаційна безпека», «цифрові технології» тощо надав можливості до визначення сутності та особливостей формування та розвитку поняття «міжнародної інформаційної політики України як об'єкта державного управління».

1. У сучасних реаліях глобального розвитку інформаційного суспільства теоретико-методологічні засади (категорії, закономірності, принципи, методи, концепції, моделі, системи) формування та реалізації державно-управлінських засад міжнародної інформаційної політики України в умовах цифрових трансформацій з очевидністю стають предметом наукового дослідження, результатом якого є численні праці багатьох зарубіжних та й вітчизняних науковців.

2. Підвищення результативності державної-управлінської діяльності у сфері міжнародної інформаційної політики стає важливою складовою забезпечення національної безпеки.

3. Процес формування та реалізації міжнародної інформаційної політики України повинен відбуватися із дотриманням принципу системності та публічності в якій національні інтереси України визначаються як життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян.

4. Серед основних завдань публічної дипломатії, державне управління інформаційною політикою України має будуватися перш за все на комунікації з громадськістю іноземних держав з метою донесення певних політичних рішень держави, а також поширення демократичних цінностей, які сповідає український народ, сприяти позитивному іміджу України, покращення сприйняття країни за кордоном тощо. Відповідно, публічна дипломатія є важливим напрямом зовнішньої політики України та державно-управлінських відносин.

5. Взаємовплив публічного і державного управління має відбуватися на основі гармонічної єдності і взаємодії, де кожна із управлінських сфер займається виконанням та організацією відповідних функцій в формуванні міжнародної інформаційної політики.

На цьому тлі мають формуватися і механізми державного управління міжнародної інформаційної політики України.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Арон Р. Мир і війна між націями. Київ: Юніверс, 2000. 688 с.
2. Гончарова А. О. Дипломатична служба як складова частина державної служби України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2011. № 1. С. 420-424. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2011_1_51.

3. Гуцал С. А. Публічна дипломатія як сучасний пріоритет зовнішньої політики держави. *Стратегічні пріоритети*. 2010. № 4. С. 106–113.
4. Державне управління: навч. посібн. Том 2. К.; Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. 324 с.
5. Дурман О. Л., Дурман М. О., Міждисциплінарний підхід до аналізу зовнішньої політики і міжнародних відносин. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 1. С. 14.
6. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Ю. В. Ковбасюк та ін. Київ: НАДУ, 2011. Т. 1: Теорія державного управління. 748 с.
7. Калуга В.Ф. Міжнародна інформація у професійній діяльності : *навчальний посібник*. Київ : НУБіП України, 2020. 188 с.
8. Макаренко Є. А., Кучмій О. П. Публічна дипломатія. *Українська дипломатична енциклопедія: у 2-х т./ Редкол.: Л. В. Губерський та ін. К.: Знання України, 2004. Т.1.*
9. Morgenthau Hans J. In Defense of the National Interest. University Press Of America. 1982. 306 p.
10. Пазюк А. В. Міжнародне інформаційне право: теорія і практика: монографія. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин. Дніпропетровськ. «Середняк Т. К.», 2015. 447 с.
11. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. Ст. 241.
12. Резніков В. В. Державна політика у сфері європейської інтеграції України: теорія, методологія, практика. Харків. «Діса плюс», 2020. 364 с.
13. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах: монографія: загалом ред. Є. Макаренко, М. Ожеван. К. : Вадекс, 2018. 542 с.
14. Суботін А. Міжнародна політика: політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. К.: Парламентське видавництво, 2011. 452 с.
15. Таран Є. Співвідношення понять «державне управління, «публічне адміністрування та публічне управління у трансформаційних процесах України. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія Державне управління*. 2020. Том 31 (70). № 2. С. 33-37.
16. Handbook for Monitors. Results-oriented Monitoring of External Assistance financed by the EC / EuropeAid / Contract EVA/101-749, May 2005. С.15.
17. Циватий В. Європейська система міжнародних відносин і дипломатична практика в період Тридцятилітньої війни (1618-1648 рр.): інституціональний та конгруентний дискурси. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки*. 2015. Т. 30. С. 39-48.
18. Шустенко С. О. Інформаційна політика Ради Європи у сучасних міжнародних відносинах: функціональний та інституційний вимір: дис. д-ра філософії за спеціальністю 052 – Політологія. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, МОН України. Київ, 2022. 207 с.

REFERENCES

1. Aron, R. (2000). *Myr i viina mizh natsiiamy*. Kyiv: Univers, 688 p. [in Ukrainian].
2. Honcharova, A. O. (2011). *Dyplomatychna sluzhba yak skladova chastyna derzhavnoi' sluzhby Ukrainy. Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia*, 1, 420-424. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2011_1_51 [in Ukrainian].

3. Hutsal, S. A. (2010). Publ'ichna diplomatia yak suchasnyi prorytet zovnishnoi' polityky derzhavy. *Stratehichni prorytety*, 4, 106–113 [in Ukrainian].
4. Derzhavne upravlinnia: navch. posibn. (2013). Tom 2. Kyiv; Dnipropetrovsk: NADU, 324 p. [in Ukrainian].
5. Durman, O. L., & Durman, M. O. (2022). Mizhdyzyscyplinarnyi pidkhid do analyzy zovnishnoi' polityky i mizhnarodnykh vidnosyn. *Dniprovskiy naukovyi chasopys publ'ichnoho upravlinnia, psykholohii, prava*, 1, 14 [in Ukrainian].
6. Encyklopediia derzhavnoho upravlinnia: u 8 t. (2011). K. V. Kovbasiuk et al. (Eds.). Kyiv: NADU, 1, Theory of State Administration, 748 p. [in Ukrainian].
7. Kaluga, V. F. (2020). *Mizhnarodna informatsiia u profesiynii diial'nosti: navchal'nyi posibnyk*. Kyiv: NUBiP Ukrainy, 188 p. [in Ukrainian].
8. Makarenko, Y. A., & Kuchmii, O. P. (2004). Publ'ichna diplomatia. In *Ukrains'ka dyplomatychna entsyklopediia* (Vol. 1). L. V. Hubers'kyi et al. (Eds.). Kyiv: Znannia Ukrainy [in Ukrainian].
9. Morgenthau, H. J. (1982). *In Defense of the National Interest*. University Press of America, 306 p. [in English].
10. Pazuk, A. V. (2015). *Mizhnarodne informatsiine pravo: teoriia i praktyka: monohrafiia*. Kyiv National University named after Taras Shevchenko, Institute of International Relations. Dnipropetrovsk: Serediak T. K., 447 p. [in Ukrainian].
11. Pro natsional'nu bezpeku Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21 chervnia 2018 roku № 2469-VIII. (2018). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 31, 241 [in Ukrainian].
12. Reznikov, V. V. (2020). *Derzhavna polityka u sferi yevropeiskoi' intehtratsii Ukrainy: teoriia, metodolohiia, praktyka*. Kharkiv: Disa Plyus, 364 p. [in Ukrainian].
13. Stratehichne partnerstvo v mizhnarodnykh vidnosynakh: monohrafiia. (2018). Ye. Makarenko, M. Ozhevan (Eds.). Kyiv: Vadeks, 542 p. [in Ukrainian].
14. Subotin, A. (2011). *Mizhnarodna polityka: politychna entsyklopediia*. Yu. Levenets, Yu. Shapoval et al. (Eds.). Kyiv: Parlament's'ke vydavnytstvo, 452 p. [in Ukrainian].
15. Taran, Ye. (2020). Spivvidnoshennia pon'iat' «derzhavne upravlinnia», «publ'ichne administruvannia» ta «publ'ichne upravlinnia» u transformatsiinykh protsesakh Ukrainy. *Vcheni zapysky TNU im. V. I. Vernads'koho. Seriia Derzhavne upravlinnia*, 31(70), 2, 33-37 [in Ukrainian].
16. EuropeAid / Contract EVA/101-749. (2005). *Handbook for Monitors: Results-oriented Monitoring of External Assistance financed by the EC*. p. 15 [in English].
17. Tsivatyi, V. (2015). Yevropeiska systema mizhnarodnykh vidnosyn i dyplomatychna praktyka v period Trydtsiatiletnoi' viiny (1618–1648 rr.): instytutsional'nyi ta kongruientnyi dyskursy. *Naukovi pratsi Kam'ianets'-Podil's'koho natsional'noho universytetu im. Ivana Ohienka. Istorichni nauky*, 30, 39-48 [in Ukrainian].
18. Shustenko, S. O. (2022). *Informatsiina polityka Rady Yevropy u suchasnykh mizhnarodnykh vidnosynakh: funktsional'nyi ta instytutsional'nyi vymir* (Doctoral dissertation, Kyiv National University named after Taras Shevchenko, Ministry of Education and Science of Ukraine). Kyiv: 207 p. [in Ukrainian].